

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента
МАКРОЕКОНОМІКА ТА МІКРОЕКОНОМІКА

підготовки бакалавра

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 073 Менеджмент

освітньо-професійної програми Менеджмент

Силабус освітнього компонента «МАКРОЕКОНОМІКА ТА МІКРОЕКОНОМІКА» підготовки бакалавра у галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньою програмою Менеджмент

Розробник: СУР'ЯК А.В., доцент, доцент кафедри економіки і торгівлі к.е.н.

Силабус погоджено

Гарант ОПП Менеджмент

Ірина ВОЛИНЕЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі

протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент Менеджмент Перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 1
		Семестр 1
		Лекції 30 год.
		Практичні 24 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Сур'як Алла Володимирівна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі

Контактна інформація викладача:

Телефон 066775 91 78

Електронна пошта: surjak.alla@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Макроекономіка та мікроекономіка» належить до переліку нормативних освітніх компонентів за освітнім ступенем «Бакалавр». Для вивчення особливостей функціонування економіки країни на макро- та мікрорівні господарювання, спрямований на формування у здобувачів освіти системи знань, умінь і навичок із теорії розвитку макроекономічних та мікроекономічних явищ і процесів, інструментарію реалізації економічної діяльності, що допоможуть приймати обґрунтовані управлінські рішення під час професійної діяльності.

2. Кореквізити та постреквізити

Кореквізити. Освітній компонент є суміжним і тісно пов'язаним із освітніми компонентами «Вступ до фаху».

Постреквізити. З урахуванням матеріалу освітнього компонента «Макроекономіка та мікроекономіка» вивчаються освітні компоненти: «Статистика», «Маркетинг», «Економіка підприємства», «Фінанси».

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента «Макроекономіка та мікроекономіка» є набуття здобувачами освіти теоретичних знань та практичних вмінь реалізації економічних процесів, виявлення, аналізу причин, особливостей розвитку, способів подолання, пом'якшення негативних наслідків макроекономічних та мікроекономічних явищ і процесів, вивчення теоретичного інструментарію функціонування економіки.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є засвоєння теоретичних основ макроекономічних та мікроекономічних явищ і процесів, макроекономічної політики, шляхи забезпечення економічної рівноваги та практичного застосування отриманих знань.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні компетентності:

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

Освоєння освітнього компонента «Макроекономіка та мікроекономіка» сприятиме формуванню таких soft skills як: критичне та логічне мислення, вміння працювати з інформацією, ефективна комунікація.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1. Макроекономічні закономірності та макроекономічні процеси.						
Тема 1. Макроекономіка та мікроекономіка як складові економічної науки	8	2	2	4		О, БО, Т, РМГ / 2
Тема 2. Макроекономічна модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів	7	2	1	4		О, БО, Т, РМГ / 2
Тема 3. Система національних рахунків та макроекономічні показники	6	1	1	4		О, БО, Т, РЗ / 2
Тема 4. Циклічність як форма економічного розвитку: зайнятість та безробіття в національній економіці	10	2	2	6		О, БО, Т, РЗ, РМГ / 3
Тема 5. Ринок товарів та послуг: сукупний попит та сукупна пропозиція.	9	1	1	6	1	О, СЗ, Т, РЗ / 2
Тема 6. Приватне споживання, приватні інвестиції та моделі економічної рівноваги	10	2	1	6	1	О, БО, Т, РЗ / 3
Тема 7. Держава у функціонуванні економіки: ринок грошей та монетарна політика в макроекономічному регулюванні	11	2	2	6	1	О, БО, Т, РЗ / 3
Тема 8. Фіскальна політика в макроекономічному регулюванні та економічне зростання	11	2	2	6	1	О, БО, Т, РЗ, РМГ / 3
Разом за модулем 1	72	14	12	42	4	20
Змістовий модуль 2. Мікрорівень господарювання. Ринкова рівновага						
Тема 9. Взаємодія попиту та пропозиції. Ринкова рівновага	10	2	1	6	1	О, БО, Т, РЗ / 3
Тема 10. Теорія граничної корисності та поведінка споживача	8	2	1	4	1	О, БО, Т, РЗ, РМГ / 2
Тема 11. Витрати виробництва та прибуток, види витрат та їх	8	2	1	4	1	О, БО, Т, РМГ / 2

взаємозв'язок з прибутком						
Тема 12. Ринок досконалої конкуренції	10	2	1	6	1	О, БО, СЗ, РМГ / 2
Тема 13. Ринок монополістичної конкуренції	10	2	2	6		О, БО, Т, РЗ, РМГ / 3
Тема 14. Олігополія та поведінка суб'єктів ринку	11	2	2	6	1	О, БО, Т, РЗ / 3
Тема 15. Ринок факторів виробництва	11	2	2	6	1	О, БО, СЗ, РЗ / 2
Тема 16. Загальна ринкова рівновага і економіка добробуту	10	2	2	6		О, БО, Т, РМГ / 3
Разом за модулем 2	78	16	12	44	6	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Екзамен						60
Всього годин / Балів	150	30	24	86	10	100

Форми контролю: бліц-опитування (БО), опитування (О), тести (Т), розв'язування задач (РЗ), робота в малих групах (РМГ), ситуаційні завдання (СЗ)

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Макроекономіка та мікроекономіка» передбачає: підготовку до практичних занять відповідно до плану та графіку виконання завдань; оформлення результатів практичних завдань, до усіх видів контролю, зокрема написання поточних контрольних робіт та оцінювання рівня та вчасності виконання. Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента. Написати, де здобувачі освіти можуть ознайомитися зі завданнями для самостійного опрацювання

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено за пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю (максимум 15 балів) за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез із виступом на конференції – 5 балів, без виступу – 3 бали за умови, що тематика публікацій відповідає змісту тем освітнього компонента; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру та враховує бали поточного (40 балів) та підсумкового оцінювання (у вигляді модульних контрольних робіт та/або екзамену (60 балів)).

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання екзамену, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 60 балів за результатами виконання екзаменаційних завдань: два теоретичні питання (по 20 балів за правильну відповідь) та за 1 практичне завдання у вигляді ситуації (задачі, кейсу), яке оцінюється в 20 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на екзамен

1. Об'єктивна необхідність дослідження макроекономіки та мікроекономіки. Їх функції.
2. Предмет та об'єкт макроекономіки та мікроекономіки.
3. Методологія макроекономічної та мікроекономічної науки.
4. Становлення та розвиток макроекономіки та мікроекономіки.
5. Поняття потоку й запасу. Двосекторна модель кругообігу доходів і продуктів.
6. Модель кругообігу закритої економіки за участю держави.
7. Модель кругообігу відкритої економіки. Поняття «витоків» та «ін'єкцій».
8. Економічний зміст та принципи побудови системи національних рахунків.
9. Валовий внутрішній продукт та методи його обчислення.
10. Макроекономічні показники та спосіб їх вимірювання.
11. Реальні та номінальні величини. Цінові індекси.
12. Сутність, причини виникнення та види економічних циклів.
13. Теорії циклічного розвитку.
14. Фази економічного циклу.
15. Антициклічна політика держави.
16. Причини інфляційних процесів.
17. Види інфляції, причини, наслідки, шляхи зменшення.
18. Теорії інфляції. причини, наслідки, шляхи зменшення.
19. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса.
20. Наслідки інфляції та способи її подолання.
21. Антиінфляційна політика.
22. Безробіття як порушення макроекономічної рівноваги.

23. Концепції зайнятості та їх еволюція.
24. Втрати від безробіття. Закон Оукена.
25. Ринок праці та його характеристики.
26. Сукупний попит та його чинники.
27. Сукупна пропозиція: кейнсіанський і класичний підходи.
28. Модель AD – AS як базова модель економічної рівноваги.
29. Сутність грошей та грошові агрегати.
30. Структура попиту на гроші: класичний та кейнсіанський підходи. Чинники попиту на гроші.
31. Грошово-кредитна система: суть, структура, типи.
32. Чинники, які визначають пропозицію грошей.
33. Створення грошей банківською системою.
34. Рівновага на ринку грошей.
35. Споживання та чинники, які його визначають. «Загадка споживання».
36. Заощадження як функція доходу. Парадокс ощадливості.
37. Теорії споживання.
38. Інвестиції як фактор сукупного попиту. Чинники інвестицій.
39. Модель мультиплікатора-акселератора.
40. Сукупні витрати і рівноважний ВВП.
41. Мультиплікатор сукупних витрат.
42. Вплив державного сектору на ВВП.
43. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП.
44. Модель «витрати-випуск».
45. Модель «ін'єкції-витоки».
46. Сукупні витрати і потенційний ВВП. Рецесійний та інфляційний розриви.
47. Роль держави в змішаній економіці. Відмови ринку й держави.
48. Суспільні блага та їх види.
49. Основні теорії макроекономічного регулювання.
50. Зміст, цілі та інструменти економічної політики.
51. Ефективність економічної політики. Закон А. Вагнера. Ефективність В. Парето.
52. Бюджет та бюджетний дефіцит.
53. Державний борг та способи його обслуговування.
54. Податкова політика. Крива Лаффера.
55. Суть і види фіскальної політики. Автоматичні стабілізатори.
56. Інструменти впливу Центрального банку на пропозицію грошей.
57. Види монетарної політики та їх недоліки.
58. Попит і закон попиту. Крива попиту. Нецінові фактори зміни попиту.
59. Пропозиція і закон пропозиції. Крива пропозиції. Нецінові фактори зміни пропозиції.
60. Цінова еластичність попиту.
61. Ціна рівноваги або ринкова ціна: механізм формування. Надлишок та дефіцит.
62. Зміна ринкової рівноваги під впливом дії нецінових факторів попиту і пропозиції.
63. Процес споживання та динаміка зміни загальної і граничної корисності. Закон спадної граничної корисності блага.
64. Раціональний вибір споживача та його дві умови: максимізація загальної корисності та бюджетне обмеження.
65. Зміна оптимального вибору споживача в результаті зміни його доходу. Криві Енгеля.
66. Зміна оптимального вибору споживача в результаті цінових змін.
67. Рівновага виробника. Траєкторія розвитку фірми. Оптимальний шлях розвитку в довгостроковому періоді.
68. Закон ефекту масштабу: зростаючий, незмінний та спадний ефекти.
69. Суть витрат фірми. Економічні та бухгалтерські витрати.
70. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.

71. Витрати фірми в довгостроковому періоді. Оптимальний випуск продукції фірмою в довгостроковому періоді.
72. Ринок досконалої конкуренції.
73. Визначення ціни і випуску продукції досконалим конкурентом в короткостроковому періоді.
74. Визначення ціни і випуску продукції досконало конкурентною фірмою в довгостроковому періоді.
75. Ефективність діяльності фірми в умовах досконалої конкуренції.
76. Визначення чистої монополії та причини її існування. Види монополії.
77. Визначення монополюючим виробником ціни і обсягу виробництва.
78. Максимізація прибутку монополістом в довготерміновому періоді.
79. Цінова дискримінація та її наслідки.
80. Економічні наслідки монополії.
81. Монополістична конкуренція та її основні ознаки. Диференціація продукту.
82. Ціна і випуск продукції в умовах монополістичної конкуренції.
83. Наслідки монополістичної конкуренції.
84. Олігополія: суть та основні ознаки.
85. Цінові моделі олігополії.
86. Економічна ефективність олігополії.
87. Ринок факторів виробництва та значення формування цін на економічні ресурси.
88. Особливості формування попиту на економічні ресурси.
89. Оптимальне поєднання ресурсів. Ціноутворення на фактори виробництва.
90. Ринок праці: попит і пропозиція праці. Особливості ціноутворення на досконалому і недосконалому ринках праці.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді екзамену здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у шкалу ECTS та лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Критерії оцінювання результатів навчання:

90-100 балів (відмінно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в повному обсязі, у встановлені терміни й повно виконав завдання поточного оцінювання; відповіді правильні, обґрунтовані, логічні, містять аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки та прослідковується активність здобувача працює протягом усього курсу.

82–89 балів (дуже добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; виконав більшу частину завдань поточного оцінювання; відповіді здебільшого правильні, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані.

75-81 балів (добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання; усі передбачені завдання виконані; деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо.

67-74 балів (задовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених силабусом завдань виконано.

60-66 балів (достатньо): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на прийнятному рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених силабусом завдань не виконані або виконані із значною кількістю помилок.

1-59 балів (незадовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література:

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. за ред. С. Панчишина, П. Островерха. Львів. Апріорі. 2020. 648с.
2. Будаговська С., Кілієвич О., Луніна І. Мікроекономіка і макроекономіка: підручник. К. Основи, 2019. 518 с.
3. Базилінська О. Я. Макроекономіка: навчальний посібник. К. Центр учбової літератури. 2020. 448 с.
4. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка. Практикум. К. Центр учбової літератури. 2019. 400 с.
5. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: Навчальний посібник. К. Центр учбової літератури, 2019. 672 с
6. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса. 2020. 76 с.
7. Козакова О.М., Забарна Е.М. Макроекономіка. Херсон. Гельвентика. 2019. 428 с.
8. Мікроекономіка: підручник за ред. В.Д. Базилевича. К. Знання, 2019. 679 с.
9. Мікроекономіка: підручник за ред. А.П. Наливайка. Київ. КНЕУ. 2019. 446 с.
10. Макроекономіка: навчальний посібник / За ред. В. Базилевича. К.Знання.2019. 703 с.
11. Солонінко К.С. Макроекономіка : навч. посіб. К. Центр учбової літератури. 2019. 200 с.

Інтернет-ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
4. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>